

ZESPÓŁ SZKÓŁ KSZTAŁTOWANIA ŚRODOWISKA I AGROBIZNESU W GIŻYCKU

WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO

ZAŁĄCZNIK NR ..... STATUTU ZSKŚiA w Giżycku
Zatwierdzony Uchwałą Rady Pedagogicznej
z dnia 12.09.2011 r.

Opracował: mgr inż. Andrzej Kowalski
Giżycko 2011.

Spis treści

Wstęp	3
I. Podstawy prawne szkolnego doradztwa zawodowego	4
II. Cele wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego	5
III. Uczestnicy wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego	6
IV. Założenia i zasady WSDZ	7
V. Zakres działań objętych WSDZ	8
VI. Formy działań realizowane w ramach WSDZ	9
VII. Korzyści płynące z działania WSDZ	12
VIII. Status szkolnego doradcy zawodowego	12
IX. Podstawowe pojęcia z zakresu orientacji i poradnictwa zawodowego	13

Załącznik nr 1. Plan pracy szkolnego doradcy zawodowego na rok szkolny 2011/2012.

WSTĘP

Uczniowie zawodowych szkół ponadgimnazjalnych, pomimo wydawałoby się ugruntowanej drogi rozwoju zawodowego stają przed wyborami które często wymagają szerokiego dostępu do informacji zawodowej oraz profesjonalnej pomocy doradcy. Mamy bowiem do czynienia w Polsce z wysokim bezrobociem, oraz koniecznością wielokrotnej zmiany zawodu oraz uzupełniania posiadanych kwalifikacji. Jednocześnie rynek pracy stawia coraz wyższe wymagania w zakresie kompetencji a zmieniające się kierunki działalności gospodarczej powodują powstawanie nowych dotychczas nieistniejących zawodów. Dlatego ważne staje się nie tylko modernizowanie edukacji zawodowej ale także wyposażenie uczniów w umiejętności podejmowania decyzji dotyczących kariery zawodowej które decydują o całej drodze życiowej jednostki.

Ważnym jest więc stworzenia takiego systemu doradztwa zawodowego, który zapewni uczniom rozwijanie świadomości własnych uzdolnień, posiadanych kompetencji i zainteresowań - w aspekcie własnych pragnień i ich realizacji w rzeczywistym życiu. System doradztwa ma również zadanie nauczania umiejętności aktywnego poszukiwania pracy, podejmowania racjonalnych decyzji oraz uświadomienie konsekwencji dokonywanych wyborów, ponadto system doradztwa ma wykształcić u uczniów umiejętność radzenia sobie ze zmianami poprzez szybką adaptacyjnych oraz wychodzenia naprzeciw nowym sytuacjom i wyzwaniom zawodowym.

I. PODSTAWY PRAWNE SZKOLNEGO DORADZTWA ZAWODOWEGO.

- Ustawa z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty
Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 7 stycznia 2003r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. nr 11 poz. 114)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół wprowadzające funkcjonowanie wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego, realizowanego we współpracy z poradniami psychologiczno-zawodowymi
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 7 stycznia 2003 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. Nr 11, poz. 114), w którym zawarte są postanowienia:
- Strategia Rozwoju Kształcenia Ustawicznego do roku 2010 przyjęta przez Radę Ministrów 8 lipca 2003 r. jako jeden z priorytetów uznaje tworzenie zasobów informacyjnych w zakresie kształcenia ustawicznego i rozwoju zasobów doradczych.
- Memorandum dotyczące kształcenia ustawicznego, uchwalone przez Komisję Europejską w 2000 r. jako jedno z 6 głównych założeń wymienia zalecenie dotyczące profesjonalnej pomocy doradczej dla uczniów w zakresie planowania kariery zawodowej. Zdecydowana większość państw Unii Europejskiej już od dawna stosuje to zalecenie w praktyce.
- Rezolucja Rady Unii Europejskiej z 18 Maja 2004 - 9286/04 jest to najważniejszy do tej pory dokument wydany przez Unię Europejską dotyczący poradnictwa zawodowego. „wszyscy obywatele Europy powinni mieć dostęp do usług związanych z poradnictwem, informacją zawodową i planowaniem kariery na każdym etapie swojego życia”.

II. CELE WEWNĄTRZSZKOLNEGO SYSTEMU DORADZTWA ZAWODOWEGO.

1. Cele z zakresu postaw i zachowań uczniów:

- przygotowanie do samodzielnego i aktywnego kształtowania swojej drogi zawodowej,
- rozwój umiejętności rozpoznawania własnych zasobów osobistych i ich wykorzystywania w kształtowaniu swojej drogi zawodowej,
- kształcenie nawyków nieustannego planowania przyszłości i konsekwentnego dążenia do realizacji celu,
- kształtowanie postawy otwartości na wiedzę i prezentowania swojej osobowości,
- kreowanie postaw aktywnych, przewycięzania bierności, radzenia sobie w sytuacjach trudnych i stresowych,

2. Cele z zakresu kształtowania umiejętności uczniów:

- planowania przyszłości zawodowej,
- organizowania działań swoich i zespołu (praca w grupie),
- przygotowanie dokumentów związanych z pracą zawodową,
- poszukiwania pracy
- prezentowania się na rynku pracy
- nawiązywania kontaktów z pracodawcą (osobistych, telefonicznych, listy, kontakty przez internet, itp.)
- przeprowadzania negocjacji.

3. Cele zakresu przyrostu wiedzy uczniów:

- poznanie „świata zawodów” (m.in. zadań i czynności, środowiska pracy, przeciwwskazań i wymagań zawodów)
- poznanie potencjalnych ścieżek edukacyjnych w wybranych zawodach
- poznanie zasad obowiązujących w kompletowaniu dokumentacji związanej z pracą
- poznanie podstaw prawa pracy
- poznanie zasad prowadzenia korespondencji związanej z zatrudnieniem.

III. UCZESTNICY WEWNĄTRZSZKOLNEGO SYSTEMU DORADZTWA ZAWODOWEGO.

1. Osoby odpowiedzialne za realizację WSDZ w ZSKŚiA w Giżycku

- mgr Jarosław Kulhawik – dyrektor szkoły
- mgr inż. Andrzej Kowalski – szkolny doradca zawodowy

2. Osoby współuczestniczące

- Pedagog szkoły
- Wychowawcy klas
- Bibliotekarze
- Pielęgniarka szkolna
- Nauczyciele (w szczególności przedsiębiorczości i przedmiotów zawodowych)
- Instytucje zajmujące się kształtowaniem kariery zawodowej (PUP, Komenda OHP, Biura Karier itp.).

3. Adresaci WSDZ w ZSKŚiA w Giżycku

- Uczniowie klas od I do IV,
- Absolwenci ZSKŚiA w pierwszym roku po ukończeniu szkoły,
- Rodzice,
- środowisko lokalne i samorząd lokalny
- pracodawcy i stowarzyszenia pracodawców.

IV. ZAŁOŻENIA I ZASADY WSDZ

1. Założenia:

- wybór zawodu nie jest pojedynczym, świadomym aktem decyzyjnym ale procesem rozwojowym i stanowi sekwencję decyzji podejmowanych na przestrzeni wielu lat życia,
- preferencje zawodowe wywodzą się z doświadczeń dzieciństwa i rozwijają się wraz z upływem czasu,
- na wybór zawodu wpływają głównie wartości, czynniki emocjonalne, rodzaj i poziom wykształcenia oraz wpływ środowiska.
- Doradztwo zawodowe obejmuje indywidualną i grupową pracę z uczniami, rodzicami i nauczycielami
- Doradztwo zawodowe ma charakter planowych działań koordynowany jest przez szkolnego doradcę zawodowego.

2. Zasady doradztwa zawodowego

- Bezpłatność
- Dostępność
- Dobrowolność
- Równość
- Współdziałanie
- Poufność i ochrona danych osobowych
- Jawność kontraktu

V. ZAKRES DZIAŁAŃ OBJĘTYCH WSDZ.

1. Zakres pracy z uczniem:

- autodiagnoza preferencji i zainteresowań zawodowych,
- diagnoza cech psychofizycznych ucznia,
- formułowanie opinii doradcy zawodowego,
- poznawanie zawodów,
- analiza potrzeb rynku pracy i możliwości zatrudniania na lokalnym i krajowym rynku pracy,
- indywidualną pracę z uczniami, którzy mogą mieć problemy z akceptacją wyboru szkoły i zawodu,
- udzielanie informacji edukacyjnej i zawodowej,
- pomoc w planowaniu rozwoju zawodowego,
- przedstawienie możliwości nabywania kwalifikacji zawodowych w trakcie nauki w szkole,
- wskazywanie możliwości uzyskania kwalifikacji zawodowych w systemie pozaświatowym,
- poruszanie się na rynku pracy / poszukiwanie i utrzymanie pracy oraz radzenie sobie w sytuacjach trudnych: poszukiwanie pierwszej pracy, bezrobocie, mobilność zawodowa, ograniczenia zdrowotne/,
- przygotowanie do samodzielności w trudnych sytuacjach życiowych: egzamin, poszukiwanie pracy, podjęcie roli pracownika, zmiana zawodu, adaptacja do nowych warunków, bezrobocie,
- kształtowanie umiejętności świadomego wyboru i poszukiwania pracy,
- kształtowanie umiejętności planowania dalszego rozwoju edukacyjno- zawodowego i kontynuacji nauki w szkołach wyższych, szkołach policealnych lub w systemie kształcenia ustawicznego.

2. Zakres pracy z rodzicami:

- prezentację założeń pracy informacyjno- doradczej szkoły na rzecz uczniów,
- spotkania edukacyjne wspomagające rodziców w procesie podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych przez ich dzieci,
- włączenie rodziców, jako przedstawicieli różnych zawodów, do działań informacyjnych szkoły,
- indywidualną pracę z rodzicami uczniów, którzy mają problemy : zdrowotne, emocjonalne, decyzyjne, intelektualne, rodzinne itp,
- gromadzenie, systematyczną aktualizację i udostępnianie informacji edukacyjno-zawodowej,
- przedstawienie możliwości zatrudnienia na lokalnym rynku pracy.

3. Zakres pracy z nauczycielami (Radą Pedagogiczną):

- utworzenie i zapewnienie ciągłości działania wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zgodnie ze statutem szkoły,
- określenie priorytetów dotyczących orientacji i informacji zawodowej,
- określenie zasad dotyczących gromadzenia informacji i prowadzenia poradnictwa zawodowego w placówce
- realizację działań z zakresu przygotowania uczniów do wyboru drogi zawodowej i roli pracownika, zawartych w programie wychowawczym szkoły
- identyfikację potrzeb i dostosowanie oferty edukacyjnej placówki do zmian na rynku pracy.

VI. FORMY DZIAŁAŃ REALIZOWANE W RAMACH WSDZ.

1. Formy realizowane z uczniami:

- badania / diagnoza/ zapotrzebowania na działania doradcze,
- zajęcia służące rozbudzeniu świadomości konieczności planowania rozwoju i kariery zawodowej,

- spotkania służące samopoznaniu i określeniu predyspozycji wyznaczających rozwój zawodowy i karierę zawodową
- zajęcia doskonalące umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej,
- spotkania uczące umiejętności redagowania dokumentów aplikacyjnych
- / CV, list motywacyjny/,
- zajęcia służące rozwijaniu i doskonaleniu umiejętności autoprezentacji i rozmowy wstępnej /kwalifikacyjnej/ z pracodawcami,
- zajęcia służące promowaniu samo zatrudnienia,
- spotkania służące zapoznaniu z obowiązującym prawem pracy i prawem administracyjno- gospodarczym,
- gromadzenie i udostępnianie informacji edukacyjno- zawodowej
- /o zawodach, o rynku pracy, o możliwościach kształcenia i zatrudnienia,
- zasadach rekrutacji na uczelnie/ w postaci prasy, informatorów, folderów,
- programów multimedialnych,
- tworzenie multimedialnych centrów informacji z dostępem do Internetu,
- spotkania z absolwentami, którzy osiągnęli sukces zawodowy,
- spotkania z przedstawicielami różnych zawodów /zgodnie ze specyfiką kierunków kształcenia w placówce/,
- tworzenie bazy danych o absolwentach szkoły /CV wszystkich wyrażających na to zgodę absolwentów/ dostępnej dla lokalnych pracodawców,
- organizowanie wspólnie z innymi placówkami targów edukacyjnych,
- tworzenie możliwości indywidualnej rozmowy z doradcą zawodowym na terenie szkoły.

2. Formy działań adresowane do rodziców:

- spotkania z przedstawicielami różnych zawodów / zgodnie ze specyfiką kierunków kształcenia w placówce/,
- spotkania z przedstawicielami lokalnych firm, pracodawców i stowarzyszeń pracodawców /praktyki zawodowe, oczekiwania pracodawców, lokalny rynek zatrudnienia/,
- edukacja w zakresie postrzegania i rozumienia predyspozycji dzieci,

- gromadzenie i udostępnianie informacji edukacyjno- zawodowej
- /o zawodach, o rynku pracy, o możliwościach kształcenia i zatrudnienia,
- zasadach rekrutacji na uczelnie/,
- tworzenie bazy danych o lokalnych firmach i pracodawcach w branżach, w których szkoła kształci.

3. Formy działań adresowane do nauczycieli:

- tworzenie warunków do wymiany doświadczeń i dzielenia się wiedzą,
- pomoc w stosunku do wychowanków mających problemy z kształceniem zawodowym,
- śledzenie losów zawodowych absolwentów,
- dostosowanie oferty edukacyjnej placówki do potrzeb lokalnego rynku pracy,
- wspólne z lokalnymi partnerami ubieganie się o środki unijne w ramach programów pomocowych

4. Formy działań adresowane do środowiska lokalnego:

- tworzenie sieci lokalnego partnerstwa na rzecz rynku pracy i doradztwa zawodowego,
- spotkania z przedstawicielami lokalnych firm, pracodawców i stowarzyszeń pracodawców,
- wspieranie lokalnych inicjatyw mających na celu pomoc młodzieży
- w wejściu na rynek pracy,
- dostosowanie oferty edukacyjnej placówki do potrzeb lokalnego rynku pracy,
- pozyskiwanie środków /sponsorów/ na realizację przedsięwzięć w ramach WSDZ,
- współpraca z uczelniami wyższymi i akademickimi biurami karier,
- współpraca z instytucjami lokalnego rynku pracy / urzędy pracy, centra informacji/,
- inicjowanie oraz uczestnictwo w lokalnych badaniach dotyczących oczekiwań pracodawców wobec absolwentów.

VII. KORZYŚCI PŁYNĄCE Z DZIAŁANIA WSDZ:

- dużo lepsze przygotowanie młodzieży do wejścia na rynek pracy
- lepsze, dynamiczne i elastyczne dopasowanie ludzi do zawodów- co zapewni niższe koszty społeczne dzięki:
  - mniejszej fluktuacji kadr
  - zmniejszonej konieczności przekwalifikowań
  - większej liczbie sukcesów w zawodzie
  - większej efektywności w pracy
  - lepsza profilaktyka- uniknięcie części chorób zawodowych
  - mniejszej ilości bezrobotnych „ z wyboru”
- lepsze dopasowanie kompetencji zasobów ludzkich do potrzeb rynku pracy
- wzrost mobilności zawodowej absolwentów
- wyrównywanie szans na rynku pracy
- właściwe ukierunkowanie i wsparcie samozatrudnienia / rozwijanie kompetencji do osiągnięcia w nim sukcesu/
- systemowe nawiązanie lokalnego trójstronnego dialogu pomiędzy pracodawcami, edukacją i władzami samorządowymi
- zapewnienie bardziej kompleksowego rozwiązania problemów z młodzieżą należącą do tzw. kategorii szczególnego ryzyka w tym zagrożonych marginalizacją społeczną.

VIII. STATUS SZKOLNEGO DORADCY ZAWODOWEGO.

Szkolny doradca zawodowy jest etatowym pracownikiem szkoły z wydzielonym pensum w wymiarze ½ etatu tj. 12,5 godziny tygodniowo przeznaczonym na realizację zadań zgodnych z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 7 stycznia 2003 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. Nr 11, poz. 114).

Plan pracy szkolnego doradcy zawodowego jest publikowany z planie lekcji ZSKŚiA w Giżycku oraz umieszczony na tablicy ogłoszeń i drzwiach pokoju pracy doradcy.

IX. PODSTAWOWE POJĘCIA Z ZAKRESU ORIENTACJI I PORADNICTWA ZAWODOWEGO.

Poradnictwo zawodowe:

Długofalowe i wieloetapowe działania wychowawcze, towarzyszące jednostce w trakcie jej rozwoju zawodowego. Obejmuje ono udzielanie pomocy uczniom i dorosłym w planowaniu, tworzeniu i rozwoju kariery zawodowej, przynoszącej jednostce satysfakcję i zawodowy sukces.

(por.: *Ogólne zasady funkcjonowania poradnictwa zawodowego w systemie urzędów pracy*. (1996) Wyd. KUP. s. 4, maszynopis)

Orientacja zawodowa:

Działania wychowawcze szkoły, rodziców, i innych osób, grup i instytucji - mające na celu przygotowanie młodzieży do planowania kariery zawodowej, których ważnym elementem jest podejmowanie kolejnych decyzji wyboru zawodu i szkoły.

(por.: K. Lelińska: *Założenia i kierunki rozwoju poradnictwa zawodowego w warunkach reformy edukacji* (1999) Problemy poradnictwa psychologiczno - pedagogicznego. Nr 2/11. s. 29)

Doradztwo zawodowe:

Świadczenie pomocy w dokonywaniu kolejnych decyzji wyboru zawodu lub pracy w formie indywidualnej porady zawodowej, poprzez analizę pola problemowego jednostki i udzielenie jej informacji zawodowych, podawanie wskazówek, sugestii oraz instrukcji.

(por.: K. Lelińska: *Założenia i kierunki rozwoju poradnictwa zawodowego w warunkach reformy edukacji*, (1999) Problemy poradnictwa psychologiczno - pedagogicznego Nr 2/11. s. 29)

Doradca zawodowy:

Osoba udzielająca pomocy, w formie grupowych i indywidualnych porad zawodowych, młodzieży i osobom dorosłym w wyborze zawodu, kierunku kształcenia i szkolenia, uwzględniając ich możliwości psychofizyczne i sytuację życiową a także potrzeby rynku pracy oraz możliwości systemu edukacyjnego, współpracując z rodzicami i nauczycielami w procesie orientacji zawodowej uczniów oraz wykorzystując w tym celu wiedzę o

zawodach, znajomość psychologicznych i pedagogicznych technik, diagnozę rynku pracy oraz techniczne środki przekazywania informacji zawodowej.

(por.: *Klasyfikacja Zawodów i Specjalności. 1995. Wyd. MPiPS. Tom V, Zeszyt 2 cz. II. s. 497*)

Informacja zawodowa:

Zbiory danych potrzebnych jednostce do podejmowania kolejnych decyzji zawodowych oraz związanych z zatrudnieniem. Zakres treści, metod i kanały przekazywanych informacji są dostosowane do etapu rozwoju zawodowego jednostki oraz rodzajów podejmowanych decyzji.

(por.: K. Lelińska: *Przygotowanie uczniów do wyboru zawodu metodą zajęć praktycznych. (1985). WSiP. s. 35*)

Informacja edukacyjna:

Zbiory danych potrzebnych jednostce do podejmowania decyzji związanych z dalszym kształceniem. (opr. G. Sołtysińska)

Zawód:

Wewnętrznie spójny system czynności wymagający określonych kwalifikacji, wykonywanych w uregulowany sposób i systematycznie, stanowiący podstawę utrzymania i zapewniający pozycję w społeczeństwie.

(por.: J. Szczepański: *Czynniki kształtujące zawód i strukturę zawodową. Socjologia zawodów. (1965) KiW.*)

Wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego:

Ogół działań podejmowanych przez szkołę w celu przygotowania uczniów do wyboru zawodu, poziomu i kierunku kształcenia. System powinien określać: role i zadania doradcy w ramach rocznego planu działań, czas i miejsce realizacji zadań, oczekiwane efekty, formy i metody pracy.